

Marguerite d'Oingt*

A tükör

1. Úgy tűnik, hallottam, hogy azt mesélted, a Mi Urunk sokféle kegyben részesítette némely barátait, és hogy azoktól ők hosszú időre jobbak lettek. És mivel a te üdvösségedet ugyanúgy kívánom, mint a sajátomat, a lehető legrövidebben elmesélem neked azt a jutalmat, amiben a Mi Urunk részesítette, nem is olyan régen, egy ismerősömet. És hogy még nagyobb hasznod legyen belőle, elmondom, milyen okból tette ezt vele Isten.

2. Isten kegyelméből ez a személy szívébe véste Jézus Krisztus szent életét, amit a földön élt, a jó példáit és a jó tanítását. Annyira a szívébe zárta az édes Jézus Krisztust, hogy néha úgy tűnt neki, megjelenik előtte, és kezében egy csukott könyvet tart, amelyből tanítani akarja.

3. Ezt a könyvet teljesen a borítóra írták, fehér, fekete és vörös betűkkel; és a könyv kapcsai arany betűkből voltak írva.

4. A fehér betűkkel volt megírva Isten áldott fiának szent élete, aki teljesen fehér volt végtelen ártatlansága és szent cselekedetei miatt. A fekete betűkkel az ütlegek és füttyök és a mocsok volt írva, amit a zsidók vetet-

tek az arcába és az ő nemes testére, úgy, hogy leprásnak tűnt tőle. A vörös betűkkel voltak megírva a sebei és az értékes vére, amit érettünk hullajtott.

5. Volt két kapocs is, amelyek a könyvet bezárták; ezek arany betűkkel voltak teleírva. Az egyikre ez volt írva: „Deus erit omnia in omnibus” („Isten legyen minden mindenkiben”, 1 Kor 15,28.). A másikra pedig ez: „Mirabilis Deus in sanctis suis” („Csodálatos Isten az ő szentjeiben”, Zsolt 67,36).

6. Most elmondom nektek röviden, hogyan kezdett neki ez a teremtmény a könyv tanulmányozásának. Amikor eljött a reggel, elkezdett gondolkodni azon a módon, hogyan szállt alá Isten áldott Fia e világ nyomorúságába, és hogyan vette magára a mi emberi mivoltunkat és kapcsolta össze az istenségével, oly módon, hogy azt mondhatjuk, Isten, aki halhatatlan volt, meghalt értünk. Azután arra a nagy alázatra gondolt, ami Őbenne volt. Azután azon elmélkedett, hogyan kívánta mindig, hogy üldözzék. Azután az Ő nagy szegénységére és türelmére gondolt, és arra, hogyan volt engedelmes haláláig.

* Marguerite d'Oingt (c. 1240–1310. február 11.) nemesi származású apáca, legalább 1288-tól haláláig a Lyonhoz közeli poleteins-i karthauzi kolostor priorisszája. Több misztikus szövege is fennmaradt latinul, illetve frankoprovenszálul, ezen a középkori provanszálhoz és a franciához egyaránt közel álló, de mindkettőtől némileg elkülönült nyelven, melynek legkorábbi irodalmi emlékei Marguerite írásai. Bár helyi kultusza élénk volt a Nagy Francia Forradalomig, sohasem kanonizálták.

Két legfontosabb, népnyelvű írása közül az egyik rendtársa, Béatrice d'Ornacieu, az 1869-ben kanonizált misztikus szent életrajza, akinek életét és misztikus élményeit elsősorban Marguerite elbeszéléséből ismerjük. A másik az itt olvasható *A tükör (Speculum)*, egy látomás leírása.

7. Amikor jól megnézte ezt a könyvet, elkezdett olvasni a tudata könyvében, amelyről úgy találta, hogy tele van hamissággal és hazugsággal. Amikor Jézus Krisztus alázatát szemlélte, saját magát göggel elteltnek találta. Amikor belegondolt, hogy Ő azt akarta, alázzák meg és üldözzék, magában pont az ellentétét találta. Amikor a szegénységét szemlélte, úgy találta, ő maga nem akart olyan szegény lenni, hogy megvessék érte. Amikor Jézus türelmét szemlélte, magában nyomát sem lelta. Amikor arra gondolt, hogyan volt engedelmes haláláig, nem találta magát olyan engedelmesnek, amilyennek lennie kellett volna.

8. Fehér betűkkel volt megírva Isten áldott fiának élete. Azután, amikor minden hibáját jól megnézte, azon erőlködött, hogy kijavítsa őket, amennyire képes rá, Jézus Krisztus életének példáját követve.

9. Azután a fekete betűket kezdte tanulmányozni, amelyekkel azokat az ocsmányságokat írták le, melyeket Jézus Krisztuson elkövettek: ezekből megtanulta, hogyan viselje el türellemmel a gyötrelmeket.

10. Azután a vörös betűket kezdte tanulmányozni, melyekkel Jézus Krisztus sebei és becses vérének hullatása voltak megírva. Ezekből a betűkből nemcsak türelmesen gyöttrődni tanult meg, hanem örülni is, oly módon, hogy a világ minden gyönyöre utálatossá vált számára, és úgy tűnt neki, nincs már a világon semmi, ami elég méltó és édes lenne elviselni a világi szenvedéseket és kínzásokat Alkotója szerelme kedvéért.

11. Azután az arannyal írt betűket kezdte tanulmányozni. Ezekből megtanulta az égi dolgok kívánását.

12. Ebben a könyvben megtalálta leírva, milyen életet élt Jézus Krisztus

a földön, születésétől a mennybemeneteléig.

13. Azután kezdte elképzelni, hogyan ül Isten áldott Fia a dicsőséges Atya jobbján. De még olyan sötét volt a teste és a szeme, hogy nem volt képes szemlélni Urunkat az égben. Mindig vissza kellett tértie Mi Urunk Jézus Krisztus földi életének kezdetéhez, amíg jól meg nem javította saját életét, a könyv mintája szerint. És sokáig medített ilyen módon.

2. fejezet

14. Nem olyan régen a matutinum után éppen imádkozott, és elkezdte nézni a könyvét, ahogyan azt megszokta. Ahogyan elmélázott, úgy tűnt neki, kinyílt a könyv, amelyet addig csak kívülről látott.

15. A könyv belülről olyan volt, mint egy szép tükör, és csak két lapból állt. Abból, amit a könyvben látott, nem fogok sokat elmesélni, mert az értelmem nem képes felfogni, sem a szám elmesélni. De valamit mégis mondok róla, ha Isten kegyelme megengedi.

16. Ebben a könyvben egy kelles hely tűnt fel, olyan nagy, hogy azzal összevetve az egész világ is kevés dolognak látszik. Ezen a helyen egy nagyon dicsőséges fény tűnt fel, amely három részre oszlott, mint három személy, de emberi száj erről nem képes beszélni.

17. Innen származott minden lehetséges jó. Ebből sugárzott ki az igaz bölcsesség, amiből minden dolog készült és teremtetett. Ott volt a hatalom, amely akaratának minden dolgok engedelmeskednek. Olyan nagy gyöngédség és vigasztalás áradt belőle, hogy az angyalok és a lelkek annyira elteltek vele, hogy mást már nem is tudtak kívánni. Olyan jó illat szállt fel onnan, hogy magához vonzotta az összes égi erényt. A szerelem

olyan nagy lángja csapott föl onnan, hogy a földi világ összes szerelme csak keserűség azzal összehasonlítva. Olyan nagy öröm fakadt belőle, hogy emberi szív azt el sem tudná képzelni.

18. Amikor az angyalok és a szentek a Mi Urunk nagy szépségét szemlélik, és érzik a jóságát és gyöngédségét, olyan nagy az örömük, hogy nem tudják megállni, hogy ne énekeljenek, de teljesen új dalt készítenek, amely olyan édes, amilyen csak egy különleges dallam lehetséges. Ez az édes dal végigvonul az angyalok és a szentek rendjén, az elsőtől egész az utolsóig. És alig ér véget ez a dal, máris egy teljesen újat kezdenek énekelni. És ez a dal örökké fog tartani.

19. A szentek úgy lesznek jelen Teremtőjükben, mint a halak a tengerben, akik mindig teleisszák magukat, de úgy, hogy nem telnek el a vízzel, és nem is csökkentik azt. Ilyenek lesznek a szentek, mert Isten nagy gyöngédségét fogják inni és enni. És minél többet kapnak belőle, annál éhesebbek lesznek. Ez a gyöngédség nem tud se jobban, se kevésbé csökkenni, mint a tenger vize. Mert ahogy a folyók a tengerből erednek és oda térnek vissza, ugyanúgy a Mi Urunk szépsége és gyöngédsége, bár mindenfelé kiterjed, mindig belé tér vissza. És ezért nem tud soha csökkenni.

20. Még ha a szentek sohasem csinálnának mást, mint hogy az Ő nagy jóságára gondolnak, akkor sem tudnák tökéletesen elképzelni az ő hatalmas könyörületességét, mellyel a nagyon jó Úr az ő áldott Fiát a földre küldte.

21. És gondoljatok arra, hogy ezen túl is mennyi jóság van benne. Ő minden, amire csak gondolni lehet, amit csak kívánni lehet az ő szentjeiben. És ez az a felirat, amely a könyv első kapcsára volt írva: „Deus erit om-

nia in omnibus” („Isten legyen minden mindenkben”, 1 Kor 15,28).

22. A második kapocsra ez volt írva: „Mirabilis Deus in sanctis suis” („Csodálatos Isten az ő szentjeiben”, Zsolt 67,36). Nincs emberi értelem, mely képes lenne felfogni, milyen csodálatos Isten a szentjeiben.

3. fejezet

23. Nemrég egy személy, akit ismerek, imádkozott matutinumkor vagy utána. Elkezdett Jézus Krisztusra gondolni, hogyan ül az Atyaisten jobbján. És hirtelen a szíven olyan elragadtatás lett úrrá, hogy úgy tűnt neki, az egész világnál is nagyobb az a hely, ahol van, és jobban ragyog mindenfelől, mint maga a Nap; és tele volt olyan szép és dicsőséges emberekkel, hogy azt emberi száj nem képes elmondani.

24. Egyebek között látni vélte Jézus Krisztust is olyan dicsőn, hogy emberi szívet felfogni is képtelen. Abba a dicsőséges ruhába volt felöltözve, amelyet Miasszonyunk nemes testében öltött. Nemes kezén és lábán megjelentek a dicsőséges sebei, melyeket az irántunk érzett szeretet miatt szenvedett el. Ezekből a dicsőséges és áldott sebekből olyan nagy világosság áradt, hogy az elkápráztatott mindenkit, mintha az isteni szépség haladt volna rajta keresztül. Ez a dicsőséges test olyan nemes és olyan áttetsző volt, hogy nagyon világosan lehetett látni benne a lelket. Ez a test olyan nemes volt, hogy az ember világosabban látta magát benne, mint egy tükörben. Ez a test olyan szép volt, hogy angyalokat és szenteket lehetett benne látni, mintha oda lettek volna festve. Az arca olyan fenséges volt, hogy az angyalok, akik a világ teremtése óta csodálták, nem tudtak betelni a nézésével, és egyre jobban kívánták nézni őt.

25. Nyilván, ha valaki felfogná és szemlélné a benne lakozó szépséget és jóságot, olyannyira szeretné őt, hogy minden más dolog keserűnek tűnne számára. Mert olyan jó és olyan gyöngéd és olyan udvarias, hogy minden javát megosztotta a barátaival.

26. És most képzeljétek el az ő nagy szépségét, amely olyan nagy, hogy megadta minden angyalának és szentjeinek, akik az ő tagjai, a lehetőségét, hogy olyan világosak legyenek, akár a Nap. Most már el tudjátok gondolni, milyen szép az a hely, ahol annyi világosság van.

27. Hiszen Isten olyan nagy, hogy mindenütt jelen van, ami olyan képesség, amivel csak ő rendelkezik. Olyan nagy könnyűséget adott az ő barátainak, hogy egy pillanat alatt oda tudnak menni, ahová akarnak; és valóban, bárhol is legyenek, mindig velük van.

28. Isten nagyon erős és nagyon hatalmas, és ezért barátainak annyi hatalmat és erőt adott, hogy képesek mindenre, amit csak akarnak: ha azt akarnák, kisujjal fel tudnák emelni az egész világot egészen könnyedén.

29. Jézus Krisztus teljesen szabad, és ezért olyan szabaddá, fenségessé és anyagtalanná tette az ő barátait, hogy a csukott ajtón keresztül ki és be tudnak járni, minden gond nélkül, ahogyan azt Jézus Krisztus tette a feltámadása után.

30. Isten szenttelen, és semmi nem üthet rajta sebet, és ezért barátainak olyan nagy egészséget adott, hogy sohasem lehetnek betegek, elgyötörtek vagy szenvedők, sem testben sem lélekben.

31. Isten hatalmas öröm, és nincs gyöngédség, sem gyönyör, ami ne belőle származna. Ő az édes orvosság, melyben minden jó íz megtalálható. Olyan jó, hogy akik megkóstolják,

minél többet kapnak belőle, annál nagyobb lesz az éhségük, és nem fognak merni mást kívánni, csak azt az édességet, amit benne éreznek.

32. Isten tele van bölcsességgel, és annyit adott a barátainak, hogy sohasem lesz szükségük semmit kérni, mert meglesz mindenük, amit akarnak.

33. Isten szerelem, és annyit adott belőle a szentjeinek, hogy ők úgy szeretik egymást, mint egyik testrészt a másikat. És amit az egyik akar, azt akarja mind a többi is.

34. Isten végtelen, és ezért olyan nemes anyagból készítette a barátait, hogy nem tudnak tönkremenni, sem megöregedni, de örökké vele fognak élni.

35. Immár el tudjátok képzelni azt a hatalmas jóságot, ami őbenne van, aki mindenét odaadta a barátainak. Többet is tett értük, mert saját magát is odaadta. Olyan széppé és dicsővé tette őket, hogy mindenki látja magában a Szentháromságot, ahogy szemből látunk egy szép tükröt. És erről szólt a felirat a második kapcsón, ahol ez szerepelt: „Mirabilis Deus in sanctis suis.”

36. És ugyanúgy, ahogy a szentek gyönyörködnek a Mi Urunk látásában, a mi jó Teremtőnk tetszéssel szemléli szépségét és szerelmét szép teremtményeinek, akiket saját képére és hasonlatosságára teremtett, ahogy a jó mester is szívesen néz egy szép festményt, amikor jól csinálta meg.

37. Szerintem az, aki elkezd elmélkedni a Mi Urunk hatalmas szépségén és a dicsőségen, ami szentjeiben megjelenik, joggal mondhatja, hogy ezek igazi csodák, és szerintem el is kell neki alélnia, és mondhatná, hogy Isten megtartotta az ígéretét a szentjeinek, amit Dávid próféta által tett nekik: „Ego dixi, dii esti” („Én azt mondtam: Ti istenek vagytok”, Zsolt

81,6). Mert mindenki számára úgy fog tűnni, hogy mindegyikük egy kis isten, minthogy ők lesznek a fiai és örökösei.

38. Bizony nem hiszem, hogy lenne a világon olyan hideg szív, akit ne forrósítana föl teljesen a szeretet, ha el tudná képzelni és meg tudná ismerni a Mi Urunk hatalmas szépségét. De vannak olyan elfajzott szívek, akik olyanok, mint a malacok, akik jobban kedvelik a dagonya szagát egy szép rózsáénál. Így tesznek azok, akik szívesebben gondolnak az e világi dolgokra, és több felüldülést találnak bennük, mint Istenben. És ezek anynyira tele vannak sötéttséggel, hogy az orruk hegyéig se látnak.

39. És azok az emberek, akik ilyen kevésbé tiszták, nem képesek szeretni vagy megismerni Istent. Hisz Isten

úgy mondja az Evangéliumban, hogy senki sem ismeri a Fiút, ha nem az Atya, sem az Atyát, hacsaknem a Fiú és azok, akik előtt a Fiúnak feltárni tetszik Őt. Úgy hiszem, hogy Isten Fia nem tárja fel a titkait olyan embereknek, akik nem tiszták, és ezért boldogok a tiszta szívűek, mert ők világosan fogják látni Istent. Ő maga ígéri meg az Evangéliumban, és mondja, hogy boldogok a tiszta szívek, mert szemtől szemben fogják látni Istent az ő nagy szépségében.

40. Jézus Krisztus adja meg nekünk, hogy olyan nagy szívbeli és testi tisztességben élhessünk, hogy amikor a lelkünk elhagyja a testünket, kegyeskedjék nekünk megmutatni az Ő dicsőségés orcáját. Ámen.

Seláf Levente fordítása

ASTRID PRESTON
VONALAK DALLAMA